

Bridge Training

Nummer 530, 29 augustus 2013, verschijnt elke donderdag, voor gewone bridgers!

Mail vraagstukken over bied- en speeltechniek, spelregels en etiquette naar:
rob.stravers@upcmail.nl

Redactie:

Ad van Gemert (zeer gewaardeerd) medewerker
Ron Jedema (spelregels)
Siger Seinen (spelregels)
Rob Stravers (spelregels en eindredactie)

De Bridge Training is gratis!

Alleen als je echt heel graag een bedrag wilt overmaken, vind ik dat leuk, naar: rekeningnummer 54.94.44.440, t.n.v. R.A.M. Stravers. Mits je dat uitsluitend doet over reeds gepubliceerd werk!

Eindejaars bridgedrive en diner

Winst wil ik niet maken, daarvoor vind ik het schrijven namelijk veel te leuk. Maar ik ben wel heel graag *gastheer*. Eind december bridge en dineer ik van dat geld met mijn vaste steunen en toeverlaten. Onder degenen die een bedrag overmaken verloot ik extra plaatsen aan zowel de bridge- als dinertafels. Geef bij een overmaking je voornaam in de omschrijving. Dan weet ik wie ik kan bedanken en kan laten meeloten!!!

Voor de minder ervaren spelers

Spel 1

♠ V B 10 9
♥ A 9
♦ A 7 6 5
♣ V B 10

♠ A H 8 7 6
♥ H 3 2
♦ V 10 9
♣ 9 8

Tegen jouw 4♠ begint west met het afdraaien van: ♣A, ♣H, ♣7. Oost speelt in deze drie slagen klaveren bij.

Hoe probeer je dit contract te maken?

Spel 1 Het juiste speelplan

♠ V B 10 9
♥ A 9
♦ A 7 6 5
♣ V B 10

♠ A H 8 7 6
♥ H 3 2
♦ V 10 9
♣ 9 8

Tegen jouw 4♠ begint west met het afdraaien van: ♣A, ♣H, ♣7. Oost speelt in deze drie slagen klaveren bij.

Hoe probeer je dit contract te maken?

Vanuit de zuidhand tel je vijf verliezers: de derde hartenkaart, twee ruitenslagen en twee klaverenslagen.

Onze hierop volgende zoektocht naar het voorkomen van verliezers, kán voldoende schoons opleveren. Zuids derde harten kan hoogstwaarschijnlijk worden getroefd in noord; dus geen hartenverliezer. En omdat west ijzerenheinig klaveren doorspeelt, kun je op de derde klaverenslag een verlieskaart opruimen.

Maak niet de fout om ♥3 bij te spelen! Dat is immers geen verliezer meer omdat we die in noord kunnen aftroeven. Ruim een ruitenkaart op! Je houdt dan in zuid twee ruitenkaarten over, waarvan één verdwijnt onder noords ♦A. Waar ♦H ook zit, je contract is dan waterdicht.

Spel 2

West	Noord	Oost	Zuid	Zuidhand
	1SA	pas	2♣*	♠ V B 9 8
pas	2♥	pas	??	♥ 2
				♦ V B 3 2
				♣ V B 4 3

*Stayman; vraagt naar hoge 4-kaart.

Wat is je tweede bod met deze zuidhand?

Spel 2 Je tweede bod

West	Noord	Oost	Zuid	Zuidhand
	1SA	pas	2♣*	♠ V B 9 8
pas	2♥	pas	2SA!!	♥ 2
				♦ V B 3 2
				♣ V B 4 3

*Stayman; vraagt naar hoge 4-kaart.

Wat is je tweede bod met deze zuidhand?

Heel lang geleden, sprak de oude man..., ontkende het 2♥-antwoord een 4-kaart schoppen; met twee hoge 4-kaarten antwoordde de 1SA-openaar namelijk 2SA.

Die afspraak komt niet veel meer voor. In het moderne bieden zal de SA-openaar met twee hoge 4-kaarten zijn laagste bieden. Het 2♥-antwoord belooft dan een 4-kaart harten, met daarnaast mogelijk een 4-kaart schoppen. Hoe nu verder?

Je begon met 2♣, en zocht daarmee naar een hoge 4-kaart. Met je 2SA-rebid maak je duidelijk dat je geen hartenkwartet hebt. Dus moet je wel een 4-kaart schoppen hebben. De SA-openaar kan nu kiezen:

- met 15 punten en een 4-kaart schoppen 3♠; zonder 4-kaart schoppen: pas!
- Met 17 punten en een 4-kaart schoppen 4♠; zonder 4-kaart schoppen: 3SA!

Als noord 3♠ biedt, een 4-kaart schoppen met een minimale SA-opening, bied jij alsnog de manche uit. Door de 4-4-fit in schoppen en de singleton harten stijgt de waarde van jouw hand voldoende voor een kansrijke 4♠.

Voor de meer ervaren spelers

Hoe ga je om met een kleur die de tegenpartij aanvalt? Doe je dat op gevoel, volg je standaard een ijzeren wet, zoals honneur op honneur, tweede hand laag, of zit daar een duidelijke visie achter?

Met de nu volgende test kun je controleren of je op de meest verantwoorde wijze de aanval van de tegenpartij opvangt...

Opvangtest

Kies per situatie de kaart die je dummy noord laat leggen.

Op zich maakt het niet uit of je een SA-contract speelt of een troefcontract. Als je dat prettiger vindt, mag je uitgaan van een SA-contract.

Nr.	Uitkomst west	Dummy Leider
1	♠10	♠ B 2 ♠ V 8 6
2	♦V	♦ A 10 9 ♦ H 3 2
3	♣ B	♣ H 10 9 ♣ A 5 4
4	♥ 2	♥ B 9 5 ♥ A 4 3
5	♠ 4	♠ H 6 5 ♠ B 7 3
6	♥ 4	♥ B 5 ♥ A 7 2
7	♣10	♣ V 6 5 ♣ H 9 4
8	♦4	♦ V 3 ♦ A 10 6
9	♠ 4	♠ H 10 2 ♠ V 8 5
10	♥B	♥ V 9 3 (Oost heeft harten tussengeboden) ♥ H 4 2

Deze test is ook voor minder ervaren spelers bijzonder nuttig, omdat het niet gaat om hogeschoolbridge maar om eenvoudige logica.

Dat ervaren spelers toch regelmatig in de fout gaan, komt door het te snel inzetten van de automatische piloot...

De juiste keuzes

Ik heb deze tien opvangvragen voorgelegd aan de ontvangers van deze Training. Een kleine 200 bridgers gaven hun keus. Daardoor krijgen we een goed beeld van de moeilijkheidsgraad per vraagstuk. In de rechterkolom geef ik het percentage van de juiste behandeling.

1	♠ 10	♠ B 2 ♠ V 8 6	Juiste aanpak: 78%
---	------	------------------	------------------------------

Laat dummy ♠2 leggen!

♠ A 10 9 4 3   ♠ B 2   ♠ H 5
                         ♠ V 8 6

Als je ♠B laat leggen neemt oost met ♠H en speelt dan ♠5 terug naar wests ♠A9. Zeg maar: 'Dag ♠V!' OW maken achter elkaar vijf schoppenlagen. Laat je dummy echter ♠2 leggen, dan maak je **altijd** ♠B of ♠V, ongeacht hoe de ontbrekende schoppen verdeeld zitten!

Ruim drie op de vier spelers deden het goed: ♠2!

2	♦ V	♦ A 10 9 ♦ H 3 2	Juiste aanpak: 85%
---	-----	---------------------	------------------------------

Laat dummy ♦9 leggen! In de regel belooft de uitkomst van de vrouw de boer. Door ♦A te bewaren, kun je later over west snijden op ♦B.

Dit spel maakt duidelijk hoe riskant het is om van VBx(x) uit te komen! Vaak help je daar de leider meer mee dan je eigen partij. Daarom is het veiliger om van VB10, en minstens van VB9 met de vrouw uit te komen.

Een overgrote meerderheid laat dummy laag bijspelen. Dus niet automatisch honneur op honneur.

3	♣ B	♣ H 10 9 ♣ A 5 4	Juiste aanpak: 85%
---	-----	---------------------	------------------------------

Als de uitkomst van de boer de vrouw ontkent moet je nu wél dummy's hoge plaatje laten leggen. Je kunt nu immers ♣V bij oost verwachten. Later kun je dan dummy ♣9 laten voorspelen en leg je klein als oost dat ook doet.

Een even grote groep laat dummy nu wél hoog bijspelen! Dat zou kunnen duiden op het gebruik van de informatie die west aan zijn partner oost wil overbrengen ☺. Merk ook nu op hoe riskant het uitkomen is van VBx(x). De meeste leiders doen daar duidelijk hun voordeel mee...

4	♥ 2	♥ B 9 5 ♥ A 4 3	Juiste aanpak: 57%
---	-----	--------------------	---------------------------------

Een lage kaart vraagt in de regel om terugkomst in die kleur. Dus zal west niet honneurloos zijn. HV10 zal west niet hebben, omdat dan de uitkomst van ♥H aantrekkelijker is. We mogen west daarom inschatten op ♥H óf ♥V. Deze aanname betekent dat oost de andere tophonneur zal hebben. Dummy ♥B laten leggen, in de hoop dat west ♥HV heeft, is dan een kansarme actie. Dan heeft ♥9 meer kans op iets moois. Want als west ♥10 heeft, zal oost nu ♥V of ♥H moeten leggen. En dat betekent twee hartenslagen voor ons!

Ruim de helft (!) van de leiders doet het goed. Krap de helft neemt een lagere kans op een tweede slag. Dat maakt dit vraagstuk tot een van de moeilijkste van deze test.

5	♠ 4	♠ H 6 5 ♠ B 7 3	Juiste aanpak: 95%
---	-----	--------------------	---------------------------------

Nu kun je dummy de laagste kaart laten leggen. Met ♠B in handen wacht je rustig af op wat er komen gaat. Je maakt altijd een schoppenslag. Laat je ♠H leggen, en west kwam uit van ♠V1084, dan is het mogelijk dat als je aan slag komt, je al vier schoppenslagen hebt verloren... Oost pakte ♠H met ♠A en speelde ♠9 terug...

Volgens dit hoge percentage zou dit vraagstuk het op één na gemakkelijkste vraagstuk moeten zijn.

6	♥ 4	♥ B 5 ♥ A 7 2	Juiste aanpak: 74%
---	-----	------------------	---------------------------------

Zonder ♥9 bij dummy, kun je alleen hopen dat west ♥H en ♥V heeft. Dus leg je ♥B. Doe je dat niet, dan komt ♥B kaal op tafel te liggen, en maak je die zeker niet! Want dat jij ♥7 zal maken als je dummy ♥5 laat bijspelen, is net zo kansrijk als dat je de hoofdprijs wint in de Staatsloterij...

Ruim een kwart van de spelers geven ♥B niet de (kleine) kans op een slag. Bedenk dat je met het leggen van ♥5 de boer geen enkele kans geeft. Oost en west zien na de eerste slag ♥B-sec op tafel liggen...

7	♣10	♣ V 6 5 ♣ H 9 4	Juiste aanpak: 64%
---	-----	--------------------	---------------------------------

Een venijnige, ook veel ervaren spelers gaan met dit figuur verkeerd om... Leg ♣V! Met ♣B108x was west met de boer uitgekomen. ♣10 ontkent dus de boer. Door dummy ♣V te laten leggen, kun je later ♣5 naar ♣H9 spelen.

Ondanks het venijn toch een grote meerderheid die het goed deed. Of dat om een heel andere reden gebeurde, meteen honneur op honneur, weten we niet en willen we ook niet weten! ☺

8	♦ 4	♦ V 3 ♦ A 10 6	Juiste aanpak: 55%
---	-----	-------------------	---------------------------------

Als je een extra ruitenslag wilt halen, en het geen probleem is om daarvoor nog een keer van slag te gaan, moet je ♦ 3 spelen. Als oost dan ♦ B legt, win jij de slag met ♦ A. ♦ H mag zich daarna over de secce ♦ V ontfermen, maar jouw ♦ 10 is dan goed voor de tweede ruitenslag.

Heb je echter meteen een tweede ruitenslag nodig, zónder dat OW aan slag komen, dan zul je een goede inschatting moeten maken. Met ♦ H bij west, moet je meteen ♦ V leggen. En met ♦ B bij west en ♦ H bij oost, is het leggen van ♦ 3 goed voor meteen twee ruitenslagen.

De beste richtlijn is om de speler die je de meeste punten toedicht, door een bod of doublet, op ♦ H te schatten. Als **oost** ruiten tussenbod, zal daar zo goed als zeker ♦ H logeren. West kan dan gemakkelijk ♦ B-derde hebben met zijn lage uitkomst. Dan geeft het leggen van ♦ 3 de grootste kans.

Omdat ik in de vraagstelling niets aangaf over een noodzaak van twee ruitenslagen zonder van slag te gaan, mag ik alleen het leggen van ♦ 3 goed rekenen! En dat doe ik dan ook. Daarbij teken ik ter verdediging van mijzelf aan, dat als wel meteen twee ruitenslagen moeten worden gemaakt, het leggen van ♦ V niet per definitie de juiste actie hoeft te zijn.

Dit speelfiguur is volgens het 'juiste aanpakpercentage' de moeilijkste.

9	♠ 4	♠ H 10 2 ♠ V 8 5	Juiste aanpak: 96%
---	-----	---------------------	---------------------------------

Er is één kaart die je in ieder geval NIET moet leggen; ♠ H! Het dilemma is ♠ 10 of ♠ 2...

♠ H 10 2	♠ H 10 2
♠ A B 9 4	♠ A B 7 4
♠ V 8 5	♠ V 8 5
♠ 7 6 3	♠ 9 6 3

Dankzij ♠ H én ♠ V ben je zeker van één schoppenslag. Maar, gretig als we zijn, willen we graag méér! Als oost ♠ 9 heeft, is dummy's ♠ 10 perfect. Met ♠ 9 bij west is ♠ 2 de juiste keus.

Dit vraagstuk scoorde het hoogst. Dat kan te maken hebben met de drie keuzes waarvan er slechts één fout is: ♠ H. De twee andere kaarten maken even veel kans op iets moois. Ik ga er echter van uit dat alle spelers die ♠ 10 of ♠ 2 noemden, heel goed wisten waar ze mee bezig waren!

10	♥B	♥ V 9 3 (Oost heeft harten tussengeboden) ♥ H 4 2	Juiste actie: 58%
----	----	--	-----------------------------

Nu moet je dummy wél hoog laten bijspelen: ♥V! Maar waarom?

Omdat oost 'geen hartenterugkomst' heeft als hij ♥V neemt met ♥A!

♥ V 9 3
♥ B 5   ♥ A 10 8 7 6
♥ H 4 2

Als oost, na ♥V - ♥A, een lage harten terugspeelt, laat je die doorlopen naar dummy's ♥9. En als west die slag onverhoopt zou winnen met ♥10, heeft hij geen hartens meer om de hartenaanval voort te zetten!

Laat je dummy in de eerste slag echter 'veilig' ♥3 bijspelen, dan wordt je daarna in harten ópgerold als west in een andere kleur aan slag komt en wéér harten speelt. Dan wordt dummy's ♥V finaal gefileerd!

Stel dat niet oost, maar west harten had geboden, dan kun je dummy wél een lage harten laten spelen. Dummy's ♥V blijft dan veilig achter wests ♥A.
Qua moeilijkheid staat dit figuur op de derde plaats. Wat wel opviel is dat enkele spelers die tien goede antwoorden gaven, dit vraagstuk als de lastigste noemden.

Mijn lieve vrouw, Gerda, noemde op 26 augustus te Amsterdam, uit de 26 volgnummers van de 26 bridgers die tien juiste antwoorden gaven, de nummers van de volgende twee gelukkigen:

Theo Visser
Heijo Stenekes

Theo en Heijo, van harte gefeliciteerd!

Vrijdag 27 december heb ik de volgende Eindejaarsbridgedrive gepland. Ruim voor die tijd nodig ik jullie uit om te komen aanschuiven aan de lunch-bridge- en dinertafels in het mooie Amsterdam.

Lezers Mailen

Een verschil van biedinzicht

Rob, mijn echtgenoot volgt al je trainingen en we hebben een verschil over een bieding.

Ik heb geopend, 1♣, voorbereidend met minstens een 2-kaart klaveren, en ik vraag naar de hoge kleuren.

Mijn echtgenoot heeft 9 punten en een 7 kaart ruiten. Hij geeft als antwoord 3♦.

Hij bedoelde een preëmptief antwoord. Mag dat na opening van je partner, of gebruik je een preëmptief tussenbod alleen na een opening van de andere spelers?

Antwoord

Een preëmptief antwoord op partners opening is zeker toegestaan! Er is geen spelregel die dat verbiedt. Of het verstandig is, is een andere discussie. Je neemt namelijk niet alleen biedruimte weg voor je tegenstanders maar ook voor je eigen partij... En vooral als de 1♣-opening een 2-kaart klaveren niet uitsluit, en je samen met partner de meerderheid van de punten hebt, kun je meer belang hebben bij wat nadere informatie dan de tegenstanders.

En áls je dan kiest voor deze preëmptieve actie, is het van groot belang dat deze bekend is binnen het partnerschap.

Nog een verschil van biedinzicht

Weer eens een verschil van inzicht met mijn bridge partner.

West	(ik) Noord	Oost	(partner) Zuid
		1♠ (5-krt)	doublet
2♠	pas	pas	doublet
pas	3♥	3♠	4♥
4♠	pas	pas	5♦
Pas	pas*	pas	

*Ik interpreteer dat de ruiten beter zijn dan de harten en meer kans heeft. Resultaat: 5♦+1; 6♥ zit er ook in.

Mijn noordhand

♠ (?)
♥ H B x x
♦ B x x
♣ (?)

(5 ptn)

Partners zuidhand

♠ A
♥ A V 10 x x x
♦ A H V x x
♣ x

(18 ptn)

Wat heb ik fout gedaan of hopelijk mijn partner?

Antwoord

Ik spreek niet in termen van fout; alleen hoe het misschien nog briljanter had gekund.

Als jullie onderscheid maken in een gewoon en sterk informatiedoublet, had partner na zijn eerste doublet zijn mooie 6-kaart harten kunnen noemen. Na een doublet iets anders doen dan passen, belooft dan immers veel kracht. 3♥ belooft tegelijk veel extra kracht en een mooie hartenkleur. Dan is het voor jou opgelegd pandoer om met jouw 4-kaart harten de manche uit te bieden. Ja... en dan is voor partner zuid 6♥ toch wel heel kansrijk! De ruiten hoeft alleen maar te lopen, en zo niet, dan heeft dummy zeer waarschijnlijk nog wel een troefje...

Dankzij oosts 1♠-opening zit ♣A zeer waarschijnlijk op de goede plek, voor NZ dan ☺.

Zuids tweede doublet leent zich beter voor een hand zonder mooie eigen kleur. Waarbij je graag de beste kleur hoort van je partner.

Veel plezier bij de nabespreking!

Spelregelvraag

Een aardig dilemma:

Onze tegenspelers hebben de afsluitende pas gedaan, mijn partner moet uitkomen, maar VOORDAT ze de gedekte uitkomst doet vraag ik om uitleg van een bod.

De tegenstanders (zelf CLB en vooraanstaande leden van de NBB) verklaren dat eerst mijn partner (gedekt) uit moet komen en dat ze eerder geen uitleg willen geven.

Een belangrijk verschil van inzicht dus tussen ons, want eenmaal een gedekte uitkomst gelegd, mag die niet zonder tussenkomst van de wedstrijdleader terug. Vraag is dus wanneer de uitlegperiode begint, na de laatste pas, óf na de gedekte uitkomst?

Ik vind de volgende artikelen:

Artikel 22B

1. **Einde van de biedperiode**
2. De biedperiode eindigt als na het einde van het bieden zoals beschreven in A2 een van de tegenspelers een uitkomst met de beeldzijde naar boven op tafel legt. (Als het een uitkomst voor de beurt is, zie [artikel 54](#)). De periode tussen de laatste pas en de uitkomst wordt uitlegperiode genoemd.

ARTIKEL 41

A. Gedekte uitkomst

Nadat een bod, doublet of redoublet gevolgd is door drie opeenvolgende pasbiedingen, komt de tegenspeler links van de vermoedelijke leader uit, met de beeldzijde van de kaart naar beneden (*Het Bondsbestuur mag voorschrijven dat uitkomsten gedaan worden met de beeldzijde naar boven. (Het Bondsbestuur schrijft voor dat uitkomsten gedaan worden met de beeldzijde naar beneden.)*). De gedekte uitkomst mag na een onregelmatigheid alleen op aanwijzing van de wedstrijdleader worden teruggenomen (zie [artikel 47E2](#)); de teruggenomen kaart moet weer aan de hand van de tegenspeler worden toegevoegd.

B. Herhaling van het biedverloop en het stellen van vragen

Voordat de uitkomst open wordt gelegd, mogen zowel de partner van de speler die moet uitkomen als de vermoedelijke leider (maar niet de vermoedelijke blinde) een herhaling vragen van het biedverloop of om uitleg vragen van een bieding van een tegenstander (zie [artikel 20F2](#) en [artikel 20F3](#)). De leider (*De eerste keer dat de leider aan de beurt is om te spelen vanuit de blinde, tenzij hij een uitkomst voor de beurt accepteert.*) en beide tegenspelers mogen bij hun eerste beurt om te spelen een herhaling van het bieden vragen; dit recht eindigt, wanneer zij een kaart spelen

Kunnen jullie ons zeggen hoe het eigenlijk zit?

Antwoord Ron Jedema

Na de **afsluitende pas** begint de uitlegperiode en die eindigt als de uitkomst open komt te liggen.

Je mag pas vragen stellen als je aan de beurt bent. Als je partner moet uitkomen, is je partner aan de beurt en partner mag alles vragen over het biedverloop en wat dies meer zij. Als partners vragen beantwoord zijn en hij is daar tevreden mee, dan komt hij uit. Om te voorkomen dat jij straks iets anders vraagt en de uitleg tot gevolg zou hebben dat partner dan met iets anders zou uitkomen (of misschien nog wel verder zou willen bieden), is de gedekte uitkomst bedacht. Partner heeft niets te vragen en dus moet hij bepalen wat zijn uitkomst wordt.

Daarna mag de leider (is in principe aan de beurt in de dummy) nog vragen stellen over jullie biedingen en biedgewoontes en daarna mag jij, als partner van de gedekte uitkomst, nog vragen stellen. Zolang je geen vraag stelt, waarbij het antwoord zodanig verrassend is dat je partner een andere uitkomst zou willen doen, ligt de uitkomst vast. Als jij een vraag stelt en partner wil, met deze kennis, iets anders uitkomen, dan moet de wedstrijdleider worden geroepen en deze moet beoordelen of de uitkomst wel of niet wordt beïnvloed door de nieuwe uitleg.

Om te voorkomen dat jouw vraag je partner zou leiden tot een bepaalde uitkomst (dat is namelijk Ongeoorloofde Informatie), stel jij je vraag pas nadat partner zijn uitkomstkaart in handen heeft.

De artikelen zijn niet tegenstrijdig aan elkaar, maar het draait om de vraag wanneer mag je uitleg vragen en dat is alleen als je aan de beurt bent.

Ik hoop dat ik het een beetje begrijpelijk heb uitgelegd, want uiteindelijk was je met deze vraag wel aan de beurt 😊.

Vraag over het vorige nummer

Langs welke weg naar 6♥?

Op pagina 5 is 6♥ uitgeboden met samen slechts 26 punten.

Mag ik vragen hoe dit biedverloop dan gegaan is??

Is voor mij misschien te moeilijk, maar vragen staat vrij, denk ik maar!

Marijke

Antwoord

♠ A 2
♥ 10 9 8 7
♦ A 5 4 3 2
♣ H 2

♠ 4 3
♥ A H B 5
♦ 6
♣ A V B 6 5 4

Noord

1♦
4♥
5♥

Zuid

1♣
1♥
4SA
6♥

Noords verdeling stijgt na het 1♥-rebid van zuid naar openingskracht. Mooi genoeg voor het 4♥-bod.

En zuid krijgt door noords hartensteun en kracht eveneens vleugels.

AdvG:

Sommigen zullen dit slem niet uitbieden, en zich met 4♥ tevreden stellen. Je hebt nu eenmaal bij het bridgen, net als in het dagelijks leven, optimisten en pessimisten. Een optimist die door een gunstig zitsel het slemcontract maakt, smaakt het zoet van de overwinning.

En is het zitsel minder gunstig, en gaat hij down, dan zal hij zich moeten troosten met het gedichtje dat Toon Hermans kort voor zijn dood schreef:

***Als 't leven altijd zoet is,
er nooit eens tegenspoed is,
dan word je ál dat zoete moe.
Het mot ook zuur zijn af en toe.***